

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Mgr. V. Jetmarová, Koloniální války: propaganda režimu Estado Novo v deníku *Diário de Lisboa* v první polovině 60. let, 2024, 37 str.

Autorka předkládané bakalářské práce se věnuje problematice propagandy v deníku *Diário de Lisboa* a soustředí se konkrétně na to, jakým způsobem se projevovала při prezentování koloniálních válek v Africe v první polovině 60. let 20. století. Práce je orientována souběžně lingvisticko-literárně i historicky a krom schopnosti jazykovo-literární analýzy tak předpokládá i solidní znalost historického kontextu. Domnívám se, že téma je vhodně zvoleno, neboť propaganda portugalského Nového státu je v českém kontextu zpracována spíše z pohledu historického a její lingvisticko-literární rozbor zůstává stranou, což je škoda zejména proto, že propagandistické strategie jsou bezpochyby tématem stále aktuálním.

Práce je přehledně členěna do dvou stěžejních částí. V první z nich autorka objasní termín propaganda, seznámí čtenáře s historickým kontextem Salazarovy diktatury a Nového státu a nastíní i problematiku koloniálních válek. Tento teoretický úvod je pregnantně zpracován, autorka prokazuje schopnost vybrat adekvátní informace a nezahlcovat text nepatřičnými historickými detaily. Soustředí se primárně na to, jak režim s konceptem propagandy pracoval, přičemž hojně využívá své politologické erudice.

Ve druhé části práce se autorka věnuje samotné analýze textů v *Diário de Lisboa* v Angole, Guineji Bissau a Mosambiku a snaží se v textech dohledat a objasnit propagandistické strategie. Zde se nabízí otázka, proč autorka zvolila právě tyto tři země a jak (ne)probíhal boj za osvobození ostatních portugalských kolonií v Africe, které v bakalářské práci zůstaly opominuty. Obdobně z textu úplně nevyplývá, zda se nějak liší forma propagandy v těchto třech uvedených zemích (pokud ne, nejsem si úplně jista, zda je nezbytně nutné dělit texty podle příslušnosti k danému státu. Z autorčiny závěrečné analýzy vyplývá, že se texty lišily spíše tím, že dění v Angole bylo v Mosambiku a Guineji Bissau zpracováno hojněji než dění v těchto samotných zemích, nikoli tím, že by se v těchto zemích lišila samotná forma či obsah propagandy.). V neposlední řadě není úplně zřejmé, na základě jakých kritérií autorka vybrala analyzované články (proč třeba u Guiney zahrнула článek o konferenci v Leopoldville, jehož vyznění je spíše v rozporu s portugalskou koloniální politikou, a text tudíž nelze interpretovat jako propagandistický) a proč je jistá disproporce mezi počtem analyzovaných článků z Angoly (15), Guiney (5) a Mosambiku (7), když v metodologii práce autorka uvádí, že ke každé zemi vybere 5 klíčových článků. Toto všechno by autorka mohla doplnit u obhajoby.

Na úvod každé dílčí podkapitoly autorka stručně shrne obsah článků, které následně rozebírá stran použitých propagandistických strategií. Články jsou povětšinou vhodně zvoleny, neboť pokrývají témata, která jsou propagandou tradičně využívána, jejich analýza je pak spíše obsahová a zaměřuje se na to, jak zvolená témata přispívají k vytvoření obrazu stabilního a široce podporovaného režimu. Osobně bych považovala za žádoucí, kdyby autorka texty rozebrala poněkud detailněji a zaměřila se i na konkrétní jazykové a stylistické prostředky, jimiž je tato propaganda vyjádřena. Toto by opět mohla doplnit u obhajoby.

Po formální stránce práce obsahuje všechny potřebné náležitosti i obsáhlou bibliografii a limitně splňuje předpokládaný rozsah. Z hlediska jazyka je psána čtivě, občas ruší jen jazykové chyby, překlepy či stylistické nedůslednosti (str. 9 – “úřady tvrdili”, str. 11 – “se zdravotních důvodů”, str. 12 – “Studená válka”, str. 13 – “označilo přítomnost portugalských vojsk za nezákonné”, str. 14 – “více nezávislejších”, “Na základě již stanového historického kontextu”, str. 25 “prvky, které sloužili”, dále nedůsledné překládání portugalských termínů (proč nepřeložit Estado Novo, když se v češtině termín Nový stát běžně používá?) atd.).

Navzdory výše uvedeným komentářům považuji práci za zdařilou a pokud autorka u obhajoby úspěšně doplní požadované informace, navrhuji práci hodnotit známkou *velmi dobře*.

V Olomouci, 9. 8. 2024

Mgr. Petra Svobodová, Ph.D.